

Prije 70 godina odigrana prva rukometna utakmica u Zagrebu

PRVI RUKOMET U NAS BIO JE TZV. VELIKI RUKOMET. IGRAO SE NA NOGOMETNOM IGRALIŠTU, A ZA JEDNU EKIPU NASTUPALO JE DESET IGRAČA U POLJU I VRATAR

Piše **Zdenko Jajčević**

Početak rukometne igre u Hrvatskoj zabilježen je 29. svibnja 1930. u Varaždinu. Na igralištu *Varaždinskog športskog kluba* održana je "Javna gimnastička produkcija s prikazom sletskih vježbi na spravama i igrama". Pod vodstvom nastavnika tjelesnog odgoja Zvonimira Suligoja, dvije kombinirane momčadi učenika Državne realne gimnazije prikazale su, nakon jednogodišnjeg vježbanja, rukometnu igru. Prvi rukomet u nas bio je tzv. veliki rukomet. Igrao se na nogometnom igralištu, a za jednu ekipu nastupalo je deset igrača u polju i vratar.

Počeci igranja rukometa u Zagrebu zabilježeni su u školskoj godini 1932./1933. u tadašnjoj Državnoj I. muškoj realnoj gimnaziji. Prvo obučavanje tehnike rukometne igre radilo se na satovima tjelesnog odgoja nastavnika Vladimira Jankovića. On je rukomet upoznao prilikom jednogodišnjeg hospitiranja u Višoj školi za tjelesni odgoj u Berlinu. Za učenike koji su pokazali veće zanimanje za tu novu športsku igru organizirani su u izvanškolsko vrijeme treninzi i utakmice na igralištu Hrvatskog športskog kluba *Concordia* u Kranjčevićевой ulici u sklopu Udruženja tjelesnog vježbanja - *UTV*.

Do izgradnje Srednjoškolskog igrališta u Klaićevoj ulici 1935. godine zagrebački rukometaši su imali iznimno skromne uvjete za razvoj. Prvi međugradski susret učenika ruko-

metnih reprezentacija Državne I. muške realne gimnazije iz Zagreba i srednjoškolske reprezentacije Ljubljane odigran je 19. svibnja 1935. u Ljubljani (7-5).

Prva utakmica

Prva javna rukometna utakmica u Zagrebu odigrana je 1. lipnja 1935. godine, na svečanosti u povodu otvaranja Srednjoškolskog igrališta. Igrale su reprezentacije Državne I. muške realne gimnazije i srednjih škola Ljubljane. Prvo poluvrijeme odigrano je u subotu 1. lipnja, a drugo, dan kasnije. Zagrebački učenici su bili uspješniji (8-3). Od jeseni 1935. godine na Srednjoškolskom igralištu se počinju održavati brojne prijateljske i prvenstvene rukometne utakmice učenika zagrebačkih srednjih škola uz nazočnost brojnih gledatelja. Prvo rukometno prvenstvo zagrebačkih srednjih škola organizirano je u školskoj godini 1935./1936., uz sudjelovanje reprezentacija realnih i klasičnih gimnazija. Prvo mjesto osvojila je reprezentacija Državne I. muške realne gimnazije.

Momčad te gimnazije gostovala je za XI. olimpijskih igara u Berlinu u međunarodnom omladinskom kampu i odigrala tri utakmice s ekipama berlinskih srednjih škola. Dvije pobjede i jedan neriješeni rezultat prvi su međunarodni susreti i uspjesi hrvatskog rukometa (13- 9, 9- 8 i 9-9). Tom su prilikom gle-

Susret ekipa Državne I. muške realne gimnazije i reprezentacije srednjih škola Ljubljane na otvaranju Srednjoškolskog igrališta 1. lipnja 1936.

Susret zagrebačkih (desno) i berlinskih srednjoškolaca u Berlinu 1936.

dali i finale olimpijskog rukometnog turnira između reprezentacija Njemačke i Austrije (10-6) koju je promatralo 100.000 ljudi.

Prva međunarodna rukometna utakmica u nas odigrana je 19. srpnja 1939. na Srednjoškolskom igralištu između studentskih reprezentacija Zagreba i Graza (2-11). Zagrebačke studente vodio je profesor Vladimir Janković, a studente iz Graza Josef Recla. Rukomet u Bjelovaru počeli su igrati učenici Državne realne gimnazije 1939. godine, pod vodstvom nastavnika Stanka Tončića. Svoj prvi službeni nastup upisali su 2. lipnja 1940. godine na Srednjoškolskom igralištu u Zagrebu, kada su se susreli s ekipom Državne I. muške realne gimnazije (2-7).

Prvo prvenstvo grada Zagreba

Zahvaljujući učenicima zagrebačkih srednjih škola koji su maturirali 1939. godine, pri tadašnjim zagrebačkim sportskim društvima osnivaju se rukometne sekcije. Tako se rukomet počeo igrati u *I. hrvatskom građanskom sportskom klubu*, Hrvatskom sportskom klubu *Ličanin*, kasnije nazvan *Martinovka*, HŠK *Gradske električne centrale*, HŠK *Šparta*, HŠK *Meteor*, HŠK *Concordia* i HŠK *Željezničar*, kasnije nazvan HŠK *Trnje*. Rukometna sekcija pri SK *Marathon* osnovana je 1940. godine.

Rukometne utakmice u Zagrebu igrale su se na igralištu *I. hrvatskog građanskog sportskog kluba* pokraj Koranske ulice, igralištu HŠK *Concordia* u Kranjčevićевой ulici, HŠK *Šparta* pokraj Elektrane i igralištu SK *Jugoslavija* u Črnomercu. Radi zauzetosti tih igrališta nogometnim treninzima i utakmicama, rukometaši su igrali uglavnom subotom ili nedjeljom poslije podne.

U proljeće 1940. godine predstavnici zagrebačkih rukometnih sekcija formirali su Rukometni radni odbor koji je te godine organizirao prvo klupsko rukometno prvenstvo grada Zagreba. Taj odbor možemo smatrati početkom djelovanja Zagrebačkog rukometnog saveza. Uz sudjelovanje sedam momčadi, naslov najboljeg pripao je ekipi HŠK *Meteor*.

Osnivanje Hrvatskog rukometnog saveza

U listopadu 1941. godine započeo je djelovati Hrvatski rukometni savez, koji je sve do 1944. organizirao državna prvenstva na kojima su sudjelovali *Meteor*, *Concordia*, *Gradanski*, *Grafičar*, *Šparta*, *Martinovka*, *Zvonimir* i ekipa njemačkih zrakoplovaca. Najuspješniji su bili *Meteor* i *Concordia*.

U jeku Drugog svjetskog rata zabilježen je i prvi nastup hrvatske rukometne reprezentacije. Rukometna reprezentacija Nezavisne Države Hrvatske je 14. lipnja 1942. u Budimpešti odigrala utakmicu s reprezentacijom Mađarske (0-9). Prvi hrvatski reprezentativci bili su Vlado Abramović, Iris Dolenc, Žarko Galetović, Branko Kralj, Zvonko Leskovar, Todor Marinov, Viktor Medved, Krešo Pavlin, Vlado Šimanović, Stjepan Širić i Josip Žitnik. Prva stručna knjiga o rukometu "*Rukomet*", izdana je 1942. godine. Za najboljeg rukometaša 1944. godine zagrebački list *Šport* proglasio je Irisa Dolenca, igrača HŠK *Concordia*.

Izvori i literatura

1. Šimić, Jerko, 50 godina rukometa u Zagrebu i Jugoslaviji, *Povijest sporta*, 14 (1983.) 56, str. 219-223.
2. Flander, Marjan (1986.) *Razvoj rukometa u Hrvatskoj*, Rukometni savez Hrvatske, str. 9-15.
3. Kazivanje i fotografije Tibora Lovrenčića iz Zagreba.